

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **N. F.**, zastoupená Mgr. Štěpánem Knézelem, advokátem se sídlem Modlanská 1856, 415 01 Teplice, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 12. 2013, č. j. MV-144301-3/SO-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 19. 9. 2014, č. j. 59 A 8/2014 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyni byl dne 1. 6. 2009 povolen přechodný pobyt na území České republiky jako rodinnému příslušníkovi občana EU s platností do 1. 6. 2014. Na základě její žádosti o povolení trvalého pobytu byl proveden účastnický výslech stěžovatelky a svědecká výpověď jejího manžela. Odpovědi manželů na položené otázky se v zásadních bodech rozcházeły, proto Ministerstvo vnitra pojalo podezření, že manželství bylo uzavřeno účelově s cílem získat pobyt na území České republiky.

[2] Ministerstvo vnitra proto následně zahájilo se žalobkyní řízení ve věci ukončení přechodného pobytu. Rozhodnutím ze dne 24. 10. 2012, č. j. OAM-1560-15/ZR-2012, rozhodlo o ukončení pobytu žalobkyně na území ČR podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“). Dále stanovilo žalobkyni lhůtu k vycestování z území ČR 30 dnů od právní moci rozhodnutí a uložilo jí povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč. Odvolání žalobkyně žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 12. 2013, č. j. MV-144301-3/SO-2012, zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

[3] Proti rozhodnutí žalované brojila žalobkyně u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci; ten rozsudkem ze dne 19. 9. 2014, č. j. 59 A 8/2014 – 39, žalobu zamítl. Neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Podle soudu správní orgán nepochybil ani při hodnocení podkladů pro rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu žalobkyně jako rodinného příslušníka občana EU. Ve výpovědích žalobkyně a jejího manžela existovaly podstatné rozdíly, z nichž byl správně dovozen závěr o účelovosti uzavřeného manželství. Navrhované důkazy soud neprovedl, neboť podle jeho názoru byl skutkový stav ve správním řízení zjištěn dostatečně.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítajíc, že jsou dány důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem a nedostatečně zjištěný skutkový stav v předcházejícím správním řízení.

[5] Podle stěžovatelky vycházely správní orgány z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Závěr o účelovosti uzavřeného manželství je pouhou domněnkou, kterou správní orgány opřely výlučně o výpovědi stěžovatelky a jejího manžela O. P. Žádný další důkaz proveden nebyl, přestože žalobkyně požadovala provedení svědecké výpovědi S. S. a L. K.. Správní orgány rovněž využily protokoly o výsledku porízení ve zcela jiném správním řízení, což je nepřipustné. V předmětném řízení manžel žalobkyně vypovídat odmítl, k čemuž byl oprávněn.

[6] Nezákonnost napadeného rozsudku vyplývá podle stěžovatelky i z toho, že krajský soud potvrdil závěr o účelovosti manželství, přestože k němu správní orgány dospěly až po třech letech od uzavření manželství. Správní orgány měly v řízení délku trvání manželství zohlednit. Skutečnost, že by byl uzavřen účelový sňatek, vylučuje podle stěžovatelky rovněž usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, z 24. 9. 2012, sp. zn. KRPU-177292-13/TČ, jímž bylo odloženo podezření ze spáchání přečinu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, jehož se měl dopustit manžel žalobkyně. Podle obsahu citovaného usnesení nebylo zjištěno, že by O. P. uzavřel sňatek v úmyslu získat majetkový nebo jiný prospěch nebo že by pomáhal stěžovateli k neoprávněnému pobytu na území ČR.

[7] Přípisem ze dne 13. 11. 2014 stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Uvedla, že nepřiznáním odkladného účinku by jí mohla vzniknout újma na právech účastnit se soudního řízení zahájeného u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 21 C 425/2014, o rozvod manželství.

pokračování

[8] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované ke kasační stížnosti

[9] Podle žalované nejsou námitky stěžovatelky důvodné. V případech podezření na účelově uzavřené manželství je výslech manželů nejdůležitějším důkazním prostředkem. V posuzovaném případě byly rozpory ve výsledku stěžovatelky a jejího manžela natolik zásadní, že by bylo nadbytečné v řízení předvolávat další osoby k podání svědeckých výpovědí. Využití protokolů z řízení o žádosti stěžovatelky o trvalý pobyt, nebylo dle žalované v rozporu se zákonem. S ohledem na § 51 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů nebyl důvod takové protokoly nevyužít pro řádné zjištění skutkového stavu.

[10] S názorem stěžovatelky, že účelovost manželství vylučuje závěr policie o odložení podezření jejího manžela ze spáchání trestného činu podle § 341 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, žalovaná nesouhlasí. Stěžovatelka předmětné usnesení v průběhu správního řízení nedoložila. Podle žalované je však bezpředmětné. Pro posuzovanou věc je bezvýznamné, zda manžel stěžovatelky uzavřel manželství v úmyslu získat majetkový nebo jiný prospěch.

[11] Žalovaná tak je přesvědčena, že v řízení bylo dostatečným způsobem prokázáno, že podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí byly naplněny. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas, osobou oprávněnou a je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že správní orgán zjistil skutkový stav věci nedostatečně a vycházel pouze z její výpovědi a výpovědi jejího manžela. Podle § 3 správního řádu *nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*

[15] V projednávané věci správní orgány rozhodovaly na základě následujících důkazů: protokol o výsledku stěžovatelky ze dne 4. 6. 2012 ve věci řízení o povolení k trvalému pobytu, protokol o svědecké výpovědi manžela stěžovatelky ze dne 4. 6. 2012 ve věci řízení o povolení k trvalému pobytu stěžovatelky, protokol o výsledku stěžovatelky ze dne 9. 8. 2012 ve věci řízení o ukončení přechodného pobytu, protokol o výsledku manžela stěžovatelky ze dne 9. 8. 2012 ve věci řízení o ukončení přechodného pobytu stěžovatelky, výsledky lustrací v databázi

Ministerstva vnitra, výsledky šetření v místě bydliště ze dne 21. 3. 2012 a 21. 6. 2012. Na základě uvedených důkazů byl skutkový stav věci zjištěn dostatečně a pochybnosti o něm nevznikají. Žalovaná v napadeném rozhodnutí řádně vysvětlila, z jakých důvodů považuje výsledky manželů za klíčové v daném typu řízení pro prokázání účelovosti uzavřeného manželství.

[16] Námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve správním řízení je tak nedůvodná.

[17] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval správností interpretace § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců správními orgány.

[18] Podle § 87f odst. 1 zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, *ministerstvo ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, přechodný pobyt na území, pokud o to požádá nebo z důvodů uvedených v § 87e. Z § 87e odst. 1 písm. c) zákona pak plyne, že na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu se důvody podle § 87d odst. 1 vztahují obdobně. Ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*

[19] Interpretací § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 – 43. V něm uvedl, že citované ustanovení „*má svůj předobraz v článku 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, Úř. věst. L 158, 30. 4. 2004, s. 77 – 123, zvláštní vydání v českém jazyce: Kapitola 05, Svazek 05, s. 46 – 61. (...) Z textu směrnice, jejího odůvodnění i z výkladu Soudního dvora je zřejmé, že proces zjišťování existence účelového manželství a následně odeprání pobytového oprávnění je plně v režii členských států za předpokladu dodržení procesních záruk uvedených ve směrnici. Evropské právo zde nedává konkrétní vodítko pro posuzování účelovosti sňatku.*“

[20] Inspirovat se lze rezolucí Rady ze dne 4. 12. 1997 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, Úř. věst. C 382, 16. 12. 1997, s. 1 – 3. Tato rezoluce vychází jak z respektu k právu uzavřít manželství a právu na respektování rodinného života, tak z vědomí, že účelové sňatky představují nástroj obcházení pravidel vstupu a pobytu příslušníků třetích zemí na území členských států EU. Tato rezoluce definuje ve svém článku 1 „účelový sňatek“ („*a marriage of convenience*“) jako „*sňatek uzavřený mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejití pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země.*“ Rezoluce uvádí v článku 2 faktory, které mohou vést k závěru o účelovém manželství: není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu prvé schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.

[21] Ve shora citovaném rozsudku č. j. 1 As 58/2013 – 43 se soud vyjádřil rovněž k pojetí manželství v právu soukromém a jeho reflexi v právu veřejném (konkrétně v cizineckém právu).

pokračování

Konstatoval, že ačkoliv bude manželství uzavřené výlučně s cílem obejít zákon o pobytu cizinců a získat pobytové oprávnění na území České republiky z hlediska soukromého práva zpravidla existující a platné, z hlediska práva veřejného – konkrétně cizineckého práva – však i existující manželství může mít negativní dopady na cizince žádající o pobytové oprávnění. Jestliže příslušný správní orgán zjistí, že manželství bylo uzavřeno účelově s cílem obejít zákon o pobytu cizinců a získat pobytové oprávnění, bude dán důvod k zamítnutí příslušné žádosti, resp. ke zrušení pobytového oprávnění. Veřejné právo totiž nahlíží na manželství autonomně podle svých norem a není vázáno vymezením či nevymezením jeho účelu normami práva soukromého (dle § 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, bylo manželství chápáno jako *trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem, jehož hlavním účelem je založení rodiny a řádná výchova dětí*; zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinný od 1. 1. 2014, vymezuje manželství v § 655 jako *trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon, jehož hlavním účelem je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc*). Správní orgán při posuzování účelového manželství samozřejmě nemůže zcela odhlédnout od jeho obecně předpokládaného účelu či poslání; pokud se posuzované manželství celospolečenskému vnímání institutu manželství vymyká, může to být důležitou indicií naznačující možné obcházení zákona o pobytu cizinců. Prokazování účelovosti manželství je nutně založeno na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a jejich následný život. Tyto otázky zjišťuje především správní orgán prvního stupně při výslechu každého z manželů; použití tohoto důkazního prostředku v případě podezření na účelový sňatek je nanejvýš vhodné, neboť rozhodné skutečnosti zpravidla ani nebude možno zjistit jinak.

[22] Ministerstvo vnitra při výsleších stěžovatelky a jejího manžela učiněných v průběhu řízení o žádosti stěžovatelky o trvalý pobyt zjistilo zásadní rozpory, z nichž pojaló podezření na účelovost uzavřeného manželství. Rozpory se týkaly zejména toho, zda manžel při zasnoubení dal stěžovatelce zásnubní prstýnek (Stěžovatelka: „*Manžel mě požádal o ruku, dal mi zásnubní prstýnek, ale nenosím ho, protože mám alergie na zlato*“, její manžel: „*Požádal jsem ji o ruku doma, bavili jsme se o tom, že by zde chtěla být se mnou. Prstýnek jsem jí nedal.*“), kdo vybíral a kupoval snubní prstýnky (Stěžovatelka: „*Kupoval a vybíral je manžel. Jsou to dva stejné kroužky ze žlutého zlata*“, její manžel: „*Oba prstýnky byly po jejích rodičích, takže ty nám věnovali její rodiče.*“), jak znají navzájem své rodiny (Stěžovatelka: „*Manžel nikoho osobně nepoznal, jen po SKYPU poznal maminku a syna*“, manžel: „*Z manželčiny strany jsem poznal jen její mámu, kterou jsem poznal osobně, když jsem byl v Bělorusku.*“), či zda byl manžel se stěžovatelkou v Bělorusku (Stěžovatelka: „*Manžel tam se mnou ještě nebyl. Řekl, že ani nepojede*“, manžel: „*Bylo to na začátku krátce po svatbě.*“). Pro odstranění vzniklých rozporů ministerstvo opětovně předvolalo stěžovatelku a jejího manžela k výslechu na 9. 8. 2012. Manžel odmítl vypovídat. Stěžovatelka při výslechu změnila své původní tvrzení ohledně průběhu zasnub. Uvedla: „*Manžel mě asi po roční známosti požádal o ruku, žádný zásnubní prstýnek mi nedal, snubní prstýnky kupoval on.*“ Na otázku správního orgánu ohledně odlišností ve výpovědích jí samotné a jejího manžela stěžovatelka nedokázala odpovědět.

[23] Z výše uvedeného vyplývají zásadní rozpory ve výpovědích stěžovatelky a jejich manžela ohledně odpovědí na otázky týkající se zasnub, pořádání svatby či skutečnosti, zda manžel navštívil rodinu stěžovatelky v Bělorusku. Vypovídají-li oba manželé odlišně ohledně důležitých momentů předcházejících uzavření manželství (existence zásnubního prstýnku, pořádání snubních prstenů) či ohledně skutečnosti, zda se manžel stěžovatelky osobně setkal s jejími příbuznými v Bělorusku, jsou dány závažné indicie nasvědčující účelovosti uzavřeného manželství.

[24] Co se týče společného rodinného života, z provedených výsledků stěžovatelky a jejího manžela plyne, že manželé spolu moc volného času netráví. Stěžovatelka pracuje na dvanáctihodinové směny v herně Seon v Chomutově, její manžel pracuje na brigádách, o víkendu dělá vyhazovače na diskotéce, přes týden pracuje jako autoklempíř. Na společnou dovolenou příliš nejedí, v roce 2010 spolu byli v Itálii. Děti nemají. V podaném odvolání stěžovatelka připustila, že manžel se ve společném bytě „zdržoval a dosud zdržuje velice sporadicky“. Příčinou tohoto stavu je podle stěžovatelky výkon jeho výdělečné činnosti většinou mimo území České republiky. Z uvedeného podle Nejvyššího správního soudu vyplývá, že manželé spolu mnoho společného času netráví, nemají děti, fakticky se v pronajatém bytě spíše míjejí.

[25] Závěr o účelovosti uzavřeného manželství podporují i další důkazy shromážděné ve správním spise. Pobytovou kontrolou uskutečněnou dne 21. 3. 2012 na hlášené adrese pobytu stěžovatelky nebylo potvrzeno, že by se stěžovatelka a její manžel na uvedené adrese zdržovali. Pronajímatelka bytu následně kontaktovala stěžovatelku, která hlídce policie sdělila, že v domě zatím nebydlí, protože tam probíhá rekonstrukce. Nedokázala však hlídce policie sdělit, kde se zdržuje její manžel, ani nevěděla, kde je zaměstnán (viz úřední záznam ze dne 22. 3. 2012, č. j. KRPU-68074-2/ČJ-2012-040026). Dne 21. 6. 2012 provedla hlídka policie další pobytovou kontrolu, při níž bylo zjištěno, že se na zmíněné adrese nachází poštovní schránka označená jmény manželů, ti však na místě zastiženi nebyli. Sousedky S. a K. hlídce policie shodně potvrdily, že stěžovatelka v domě bydlí s nějakým mužem. Jako tohoto muže však neidentifikovaly manžela stěžovatelky, jehož fotografii hlídka policie předložila (srov. úřední záznam ze dne 22. 6. 2012, č. j. KRPU-136707-2/ČJ-2012-040026). Při účastnickém výslechu dne 4. 6. 2012 pak stěžovatelka uváděla, že ve zmíněném bytě bydlí s manželem. Totéž potvrdila při výslechu dne 9. 8. 2012. Oproti tomu její manžel ve svědecké výpovědi z téhož dne uváděl, že kromě bytu uváděného stěžovatelkou se on zdržuje ještě na jiné adrese v Teplicích, kde měli dopředu zaplacený nájem.

[26] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že správní orgány ve správním řízení shromáždily dostatečné důkazy pro závěr, že manželství bylo v předmětném případě uzavřeno účelově s cílem obejít zákon o pobytu cizinců. Pro tento závěr byly podstatné skutečnosti zjištěné z výpovědi stěžovatelky a jejího manžela, jakož i skutečnosti zjištěné při pobytových kontrolách. Za prvé, existují zásadní rozpory ohledně tvrzení obou z manželů, zda byl pořízen zásnubní prsten, kdo obstarával snubní prsteny, zda manžel navštívil rodinu stěžovatelky v Bělorusku apod. Uvedené nesrovnalosti se týkají takových základních otázek, u nichž lze předpokládat, že by ve vážně míněném manželství byly tyto skutečnosti nesporné a nepochybné. Za druhé, společný rodinný život manželů v podstatě nefunguje: nemají děti, netráví spolu volný čas, nejedí na dovolenou. Za třetí, existují vážné pochyby o tom, zda manželé skutečně sdílejí společnou domácnost. Zjištěné skutečnosti tak podle Nejvyššího správního soudu oprávněně vedly správní orgány k závěru o účelovosti uzavřeného sňatku. Krajský soud tedy správně uzavřel, že podmínky pro zrušení přechodného pobytu stěžovatelky podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců byly v projednávaném případě splněny.

[27] Stěžovatelka ve svých podáních argumentuje tím, že v jejich případě sice manželství nevedlo k založení rodiny a výchově dětí, s manželem však společně žijí, pomáhají si a podílejí se společně na úhradách životních potřeb. Zde Nejvyšší správní soud odkazuje na shora vysvětlené odlišné dopady chápání manželství v rovině soukromého a veřejného práva (viz bod [21]). V rovině soukromoprávní platnosti manželství nebrání, že sňatek nenaplnuje své základní atributy a je formálním svazkem muže a ženy uzavřeným z odlišných pohnutek; i na takovéto

pokračování

manželství nahlíží soukromé právo jako na platné. Přiznává-li však právo veřejné cizinci pobytové oprávnění v důsledku uzavření manželství s občanem EU, činí tak jen pro taková manželství, jejichž účelem je naplnění základních znaků tohoto institutu (zejm. trvalost svazku muže a ženy, založení rodiny a výchova dětí, vzájemná podpora a pomoc manželů). V případě stěžovatelky byla prokázána účelovost uzavřeného sňatku, což vyústilo v odnětí pobytového oprávnění (zrušení přechodného pobytu). Na tuto skutečnost nemá vliv, že podle stěžovatelky manželství s O. P. některé základní znaky institutu manželství naplňuje.

[28] K námitce stěžovatelky, že výsledky ze dne 4. 6. 2012 byly provedeny v jiném správním řízení a nejsou v projednávané věci použitelné, lze poznamenat následující. Podle § 51 odst. 1 správního řádu *lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy*. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že použití důkazů z jiného řízení je přípustné, pokud jsou důkazy získány v souladu se zákonem, dostanou se do dispozice správního orgánu v souladu se zákonem, účastníku řízení jsou tyto důkazy zpřístupněny a má možnost se k nim vyjádřit a reagovat na ně (přiměřeně srov. rozsudek ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 Afs 19/2009 – 57). V projednávané věci byla uvedena kritéria naplněna. Protokoly o výpovědích stěžovatelky i jejího manžela byly pořízeny v souladu se zákonem v jiném správním řízení vedeném podle zákona o pobytu cizinců; byly tak zachovány tytéž zásady provádění důkazů vyplývající ze zákona o pobytu cizinců a ze správního řádu (zejm. § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Stěžovatelka rovněž měla možnost se k důkazům shromážděným ve správním řízení vyjádřit, čehož dne 8. 10. 2012 prostřednictvím svého zástupce využila. Byl jí dán rovněž prostor reagovat na zjištěné rozpory mezi její výpovědí a výpovědí jejího manžela. Námitka nemožnosti použití důkazů z řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu v nynějším řízení je proto nedůvodná.

[29] K tomu lze doplnit, že účastnický výsledek je důležitým důkazem v řízeních vedených podle zákona o pobytu cizinců, ve kterých správní orgán posuzuje, zda nedochází k obcházení zákona s cílem získat oprávnění k pobytu, zejména zda cizinec účelově neuzavřel manželství či účelovým souhlasem nebylo určeno jeho otcovství (§ 169 odst. 2 zákona). Pro zjišťování účelovosti uzavřeného manželství tedy byly výsledky obou manželů stěžejním důkazem, neboť především z nich bylo možné usuzovat na účelovost manželství. Správní orgán při posuzování účelovosti uzavřeného manželství hodnotí vzájemný soulad odpovědí obou z manželů na položené dotazy, resp. zkoumá případné rozpory. Primárně tedy neposuzuje, či tvrzení jsou pravdivá a věrohodná, ale právě shodu ve výpovědích každého z manželů. Neshodují-li se manželé v odpovědích na podstatné otázky související s okolnostmi uzavření manželství, jeho průběhu a současného rodinného života, lze zpravidla usuzovat na účelovost uzavřeného manželství. V posuzované věci tedy není vadou řízení, že správní orgány vycházely z výpovědi manžela stěžovatelky ze dne 4. 6. 2012 učiněné v jiném správním řízení, byl-li důkaz proveden v souladu se zákonem, stěžovatelka měla možnost se k němu vyjádřit a procesní záruky obou typů řízení byly shodné. Pokud v řízení o ukončení přechodného pobytu již manžel stěžovatelky odmítl vypovídat, byla jeho výpověď ze dne 4. 6. 2012 použitelná i v projednávané věci.

[30] Nejvyšší správní soud dále poznamenává, že ani samotná délka trvání manželství stěžovatelky (v době rozhodování správního orgánu prvního stupně tři roky) nemá rozhodující vliv na skutečnost, zda se jedná o manželství obcházející zákon o pobytu cizinců s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území. Tvrzení o pevnosti svazku založené na délce jeho trvání proto nemohlo správním orgánům relevantně bránit v prověření manželství stěžovatelky

z hlediska možného obcházení citovaného zákona (shodně viz rozsudek č. j. 1 As 58/2013 – 43, bod 14).

[31] Návrhu stěžovatelky na doplnění dokazování usnesením policie o odložení podezření ze spáchání přečinu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, jehož se měl dopustit manžel stěžovatelky, Nejvyšší správní soud nevyhověl. Jak bylo shora uzavřeno, skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně a přesvědčivě. Závěr správních orgánů o účelovosti uzavřeného manželství byl v napadeném rozhodnutí řádně vysvětlen. Předkládané usnesení policie o nenaplnění skutkové podstaty předmětného trestného činu manželem stěžovatelky nevylučuje, že nedošlo k uzavření účelového manželství mezi stěžovatelkou a jejím manželem. Úkolem orgánů činných v trestním řízení je zkoumat naplnění skutkové podstaty přečinu vymezeného v § 341 trestního zákoníku; přitom posuzují, zda podezřelý v úmyslu získat neoprávněný majetkový nebo jiný prospěch pomáhal jinému k neoprávněnému pobytu na území České republiky. Pro právo cizinecké ovšem není rozhodná pohnutka či úmysl získat majetkový nebo jiný prospěch, která občana Evropské unie vede k uzavření manželství, zásadní je ryze účelovost uzavření manželství občanem EU s cizincem s cílem získat pobytové oprávnění. Není rozhodné, zda účelový sňatek bude trestný, neboť trestní právo i právo cizinecké zde chrání odlišné zájmy společnosti. Fiktivní manželství, které povede ke ztrátě pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, nutně nemusí být přečinem dle § 341 trestního zákoníku na poli trestního práva.

V. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[33] O žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu po předložení spisového materiálu a po vykonání nezbytných procesních úkonů v řízení.

[34] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2014

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu